

چکیده

کتاب دینی زردشتیان اوستا نام دارد و زبانی را که این کتاب به آن نوشته شده است، اوستایی می نامند. معنی دقیق کلمه اوستا روشن نیست، تنها احتمال داده شده که به معنی «ستایش و نیایش ویژه» باشد. اوستای دوره ساسانی دارای ۲۱ نسک بوده و پس از حمله اعراب به ایران کتاب اوستای ساسانی پراکنده شد. اوستای امروزی تنها یک چهارم اوستای دوره ساسانی است و شامل یسن ها، یشت ها، ویسپرد، ویسپرد، وندیداد و خرده اوستا می باشد. در اوستا یسنه به معنی «ستایش» است و دارای ۷۲ ها یا فصل می باشد که هفده فصل از آن، گاهان نامیده می شود. یسنه شانزدهم اوستا، که در این پژوهش مورد بررسی قرار می گیرد، در ستایش آفریدگان پاک است. در این یسن نخست اهوره مزدا و بعد از آن زردشت پاک و فروهر و دین او ستایش شده است. سپس از نخستین آفریدگان آفرینش پاک، یعنی از سی ایزدی که نگهبانی هر یک از سی روز ماه با آنان است، نام برده شده است. این پژوهش شامل فصل های زیر خواهد بود:

۱. مقدمه ای درباره اوستا، یسن ها و یسن ۱۶
۲. حرف نویسی متن اوستایی همراه با برگردان فارسی
۳. آوانویسی متن زند همراه با برگردان فارسی
۴. یادداشت های برگردان اوستا و زند
۵. واژه نامه اوستا-زند-فارسی
۶. نتیجه گیری

مقدمه

اوستا کهن ترین سروده های دینی ایرانی و کتاب مقدس زردشتیان است و زبانی را که این کتاب به آن نوشته شده است، اوستایی می نامند. برای زبان متون اوستایی نمی توان تاریخ دقیقی را مشخص کرد و تعیین جایگاه جغرافیایی آن نیز غیر ممکن است. از ویژگی های آوایی آن به وضوح مشخص می شود که این زبان، گویش رایج در پارس نبوده است اما درباره ی اینکه این زبان به کدام بخش ایران تعلق داشته نظریات گوناگونی داده شده که هر چند خیلی دور از ذهن نمی نمایند، قانع کننده نیستند (کلنز، ۱۹۸۹، ص ۷۵).

ریشه شناسی واژه اوستا :

درباره معنی اصلی و ریشه اوستا اختلاف نظرهایی وجود دارد از جمله آنکه واژه ترکیبی است از a پیشوند و -vistā صفت مفعولی از -vid « دانستن » و با واژه « ودا » هم ریشه است. همچنین آن را با ریشه -stā : « ایستادن » ارتباط داده و معنی « اساس و بنیاد » را از آن گرفته اند. نظر دیگر آن است که واژه با ریشه -stu « ستودن » ارتباط دارد و به معنی « ستایش و نیایش ویژه » است (راشد محصل، ۱۳۸۲، ص ۲۳).

محتوای اوستا :

به نظر می رسد که کتاب اوستا تا دوره ساسانیان نسخه مکتوبی نداشته و تنها به صورت سینه به سینه منتقل می شده است. در زمان شاهنشاهی شاپور دوم، موبدان پارس خطی را بر پایه خط فارسی میانه و زبور پهلوی ابداع کرده و برای نگارش اوستا به کار بردند.

" اوستای دوره ساسانی دارای ۲۱ نسک " کتاب " بود و به سه بخش تقسیم می شد :
۱- گاهانیک ، شامل متون مربوط به گاهان ، ۲- هادگ مانسریگ ، شامل اوراد و اذکار ۳-
دادیگ ، شامل قوانین دینی " (ابوالقاسمی ، ۱۳۸۸ ، ص ۲۸) .

بخش های دیگر اوستا در دوره های مختلف از سده ششم پیش از میلاد تا سده سوم میلادی
تالیف شده اند. اوستای امروزی حدود یک سوم اوستای دوره ساسانی (نک ← دکتر ابوالقاسمی)
است. اوستای دوره ساسانی آن طور که از دین کرت - هشتم و نهم - بر می آید به بخش های
زیر تقسیم می شود: ۱. یسن ها که شامل ۷۲ ها یا فصل است ۲. یشت ها که شامل ۲۱ یشت یا
سرود است ۳. ویسپرد که شامل ۲۴ کرده است ۴. وندیداد که دارای ۲۲ فرگرد است. ۵. خرده
اوستا (ابوالقاسمی، ۱۳۸۵، ص ۷-۵)

"همه اوستا از نظر زبان یک دست نیست . بعضی از قسمت ها دارای سبکی کهنه تر و از نظر
زبانی با قواعد دستوری صحیح اوستا بیشتر مطابقت دارد . در برابر ، در برخی بخش ها
قواعد دستوری چندان مراعات نشده است . علت تفاوت زبانی میان متون اوستایی را می
توان به دو علت نسبت داد . یکی این که قدمت بعضی از آثار بیشتر از دسته دیگر است و
دیگر آنکه شاید اختلاف لهجه میان این دو دسته از آثار وجود داشته است. متون اوستایی را
بر اساس ویژگی ها و قدمت زبانی می توان به دو دسته تقسیم کرد : ۱- متون گاهانی ۲- متون
اوستایی متاخر " (تفضلی، ۱۳۷۶، ص ۳۶).

یسنه در اوستایی yasna است و آن اسم است از ریشه yaz به معنی ستودن. یسنه به معنی ستایش است. این واژه در فارسی دری «جشن» شده است (ابوالقاسمی، ۱۳۸۵، ص ۵)

یسن ها شامل ۷۲ ها یا فصل (pāz.hā, av.hāiti-, ph1.hād) می باشد که توسط دو موبد به نام زوت و راسپی در مراسم دینی یسنه که مراسمی برای تهیه عصاره گیاه هوم است، خوانده می شود. هفده فصل از یسن ها، گاهان نامیده می شود که منسوب به خود زردشت است و از آنجا که زمان زندگی زردشت را سده ششم پیش از میلاد تخمین زده اند احتمال می رود که گاهان نیز متعلق به همین دوران باشد. این متون فصل های ۲۸ تا ۳۴ و ۴۳-۵۰، ۵۱ و ۵۳ یسن ها را شامل می شود. گاهان را به پنج بخش یا گاه تقسیم کرده اند: ۱- گاه نخست: اهونود گاه، ۲- گاه دوم: اشتود گاه، ۳- گاه سوم: سپنتمد گاه، ۴- گاه چهارم: وهوخشر گاه، ۵- گاه پنجم: وهیشتوایش گاه.

هفت ها (-haptanhāiti) فصل (ها) های ۳۵-۴۱ از ۷۲ فصل یسنه را تشکیل می دهد و در میان گاهان جای دارد. هفت ها با واژه humatanam آغاز و با همین واژه نیز پایان می پذیرد که بر این اساس آغاز آن بند ۲ یسنای ۳۵ و پایان آن بند ۶ یسنای ۴۱ است" (میرفخرایی، ۱۳۸۲، ص ۷).

زند

ترجمه و تفسیر اوستا به پهلوی اصطلاحاً «زند» خوانده می شود که معنی اصلی آن احتمالاً «توضیح» است. از دیر زمان سه اصطلاح «اوستا»، «زند» و «پازند» با یکدیگر خلط شده و یکی

به جای دیگری به کار رفته است. نویسندگان کتب پهلوی، اوستا را غالباً برای متن اصلی و زند را در مورد ترجمه و تفسیر آن به پهلوی به کار برده اند. اما گاهی نیز این دو اصطلاح را با هم خلط کرده اند. بنابراین، زند دقیقاً به معنی ترجمه کتاب اوستاست به زبان پهلوی، که غالباً با تفسیر همراه است. از نظر زردشتیان ترجمه اوستا به پهلوی نیز به همان اعتبار و اهمیت متن اوستا بود. زیرا معتقد بودند که منشا این ترجمه نیز نهایتاً خود زردشت بوده است. از این رو، اصطلاح «اوستا و زند» و «زند و اوستا» مکرراً با هم در متون پهلوی به کار رفته است. (تفضلی، ۱۳۷۶، ص ۱۱۵).

ترجمه یسن ها و گاهان ترجمه ای تحت اللفظی است به گونه ای که هر کلمه اوستایی به یک کلمه پهلوی ترجمه شده است. در انتخاب معادل پهلوی غالباً به صورت ظاهری کلمات اوستایی و بر اساس اشتقاقی که مترجمان برای آنها می پنداشتند، توجه شده است. سبک جمله بندی اوستایی نیز حفظ شده است و از این جهت، جملات ساخت طبیعی زبان پهلوی را ندارند.

بنابراین، ترجمه یسن ها و خصوصاً گاهان، بیشتر از جهت پی بردن به نظر مترجمان پهلوی در فهم متن اصلی درخور توجه است. علاوه بر آن، در این متن بسیاری از لغات و ترکیبات پهلوی حفظ شده است. از طریق این کلمات و معادل اوستایی آن ها، می توان در مواردی به حل عباراتی از متون دیگر مانند بندهشن و دینکرد، که همین کلمات در آنها آمده است، دست یافت (تفضلی، ۱۳۷۶، ص ۱۱۵).

محتوای یسن شانزدهم :

یسن شانزدهم که در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است، در ستایش آفریدگان پاک است. در این یسن نخست اهوره مزدا، بزرگترین و نیرومندترین ایزد با زوهر پیشکش شده و سخنان درست گفته ستایش شده است. بعد از آن زردشت پاک و فروشی و دین او

ستایش شده است . سپس از نخستین آفریدگان آفرینش پاک ، در بند ۳-۶ یاد شده است
یعنی از سی ایزدی که نگهبانی هر یک از سی روز ماه با آنان است.

بند سوم : در ستایش بهمن (اندیشه نیک) ، اردیبهشت (بهترین راستی) ، شهریور
(شهریاری مطلوب) ، سپندارمذ (کمال اندیشی) ، خرداد (تندرستی ، کمال) ، مرداد (بی
مرگی) است .

بند چهارم : در ستایش ایزد آذر (آتش) پسر اهوره مزدا ، خورشید ، ماه که در بردارنده
تخمه چهارپایان است ، ستاره تیشتر ، گوشورون (روان گاو نیک) است .

بند پنجم : از مهر فراخ چراگاه ، سروش ، رشن ، فروشی ، بهرام ، رام دارای چراگاه و باد
مقدس نیکوکار یاد و ستایش شده است .

بند ششم : دین نیک مزدیسنی ، اشی نیک ، اشتاد ، آسمان ، زمین ، مار اسپند (= کلام مقدس) و
روشنی بی پایان ستایش شده است .

بند هفتم : در ستایش مکان (=جایگاه) درخشان راستی که روان مردگان یعنی فروشی های پرهیزگاران آنجا زندگی می کنند، است .

بند هشتم : برای بازداری آز دیو آفریده و موش پری و نابودی آشموغ ناپاک پر مرگ ، شیر و چربی ، آب روان و گیاه بالنده ستایش شده است .

بند نهم : در ستایش همه آب ها ، گیاهان ، نیک مردان و نیک زنان است .

بند دهم : میهن که در اینجا منظور زمین یا سپندارمد است ستایش شده است .

محتوای متن زند :

بند اول : در ستایش اورمزد مهست خدای، جهان افزای و دادار آفریدگان نیک است. در این بند زوهر پیشکش شده و نیز سخن راست و همه ایزدان مینوی پاک ستایش شده است.

بند دوم : در ستایش زردشت پاک، فروهر، دین، سروده های زردشت (زند واوستا) و اراده اوست. زوهر پیشکش شده و سخنان درست گفته شده و ایزدان دنیوی پاک نیز ستوده شده است .

بند سوم : در ستایش اندیشه نیک (بهن)، بهترین پرهیزگاری (اردیبهشت)، فرمانروایی به کام (شهریور)، کامل اندیشی (سپندارمد)، تندرستی (خرداد)، بی مرگی (مرداد) است.

بند چهارم : در ستایش آتش پسر اورمزد، آب نیک مزداداده پاک، خورشید ارونند اسب، ماه گوسپند چهر، ستاره تیشتر و روان گوسپند نیک است.

بند پنجم : در ستایش مهر فراخ چراگاه، سروش مقدس، ایزد رشن، فروهر بخشنده قدرتمند نیکان، پیروزی (=ایزد بهرام) و ایزد رامش خوارم و ایزد باد است.

بند ششم : در ستایش دین نیک مزدیسنی، ارشونگ نیک، ایزد اشتاد، آسمان، زمین نیکو کار، مهرسپند (=کلام مقدس)، روشنی بیکران خود داده (=پایدار) است.

بند هفتم : در ستایش کار نیک پرهیزگاری و گرودمان که در آن روان درگذشتگان و فروهر پرهیزگاران هستند و نیز در ستایش بهشت پرهیزگاران روشن همه آسایش است.

بند هشتم : در ستایش شیرینی و چربی، آب روان و گیاه بالنده است برای بازداري آز دیو آفریده و برای نابودی موش پری و نیز برای مقابله با دشمنی آشموغ ناپاک و ستمگر پرمرگ.

بند نهم : در ستایش آبها، گیاهان، نیک مردان، نیک زنان و همه ایزدان مینوی و جهانی است.

بند دهم : برترین میهن همچون سپندارمذ و اورمزد ستایش شده است .

پیشینه پژوهش :

از متن اوستایی این یسن تا کنون دو ترجمه به فارسی ارائه شده است ، ترجمه اول از ابراهیم پورداوود که در سال ۱۳۴۰ توسط دانشگاه تهران منتشر شده است و ترجمه دوم از جلیل دوستخواه که در سال ۱۳۷۷ در تهران منتشر شده است . در مورد ترجمه به زبان های لاتین نیز یک ترجمه به زبان آلمانی از ولف که در سال ۱۹۱۰ میلادی منتشر شده است و نیز ترجمه ای به همان زبان از بار تولومه در سال ۱۸۷۹ ، همچنین یک ترجمه به زبان فرانسه از دارمستتر در سال ۱۸۹۳-۱۸۹۲ است (برای همه موارد نک- کتابنامه). با توجه به اینکه مدت زمان زیادی از انتشار این ترجمه ها می گذرد و با توجه به مطالعاتی که در زبان اوستا انجام شده است و یافته های تازه به دست آمده ، ضرورت ارائه برگردان های تازه ای با توجه به این پیشرفت ها احساس می شود .

از متن زند نیز هیچ ترجمه ای به زبان های لاتین انجام نگرفته و برگردان زند به فارسی و تهیه و تنظیم واژه نامه تطبیقی اوستا_زند_فارسی برای نخستین بار انجام می گیرد .

روش کار :

پژوهش حاضر دارای پنج بخش است :

بخش نخست شامل متن اوستایی یسن شانزدهم برگرفته از کتاب اوستای گلدنر است و پس از آن حرف نویسی متن اوستایی که به روش هوفمان صورت گرفته و به دنبال آن ترجمه فارسی این یسن آمده است . توضیحات در مورد واژه ها و اصطلاحاتی که نیاز به تفسیر بیشتری داشتند ، در یادداشت ها آمده است .

بخش دوم : شامل متن زند یسن شانزدهم، برگرفته از کتاب یسن ها و ویسپرد دابار می باشد(نک←کتابنامه). آوانویسی متن زند که در این بخش آورده شده بر اساس روش مکنزی در فرهنگ کوچک زبان پهلوی صورت گرفته است(نک←کتابنامه) و پس از ترجمه فارسی متن زند، واژه ها و اصطلاحاتی که نیاز به توضیحات بیشتری داشتند، در زیر عنوان یادداشت ها آورده شده اند.

بخش سوم : شامل واژه نامه هاست . واژه نامه نخست این بخش اوستا_زند_فارسی می باشد . در این واژه نامه ، واژه ها بر اساس ترتیب حروف اوستایی آورده شده اند . برای سر واژه در این بخش از صورت ضعیف فعل و ستاک اسم ، صفت و ضمیر استفاده شده است و سپس در جلوی هر واژه ترجمه فارسی ، توضیحات مربوط به صرف و نحو و شماره صفحه بارتولومه آورده شده است . در زیر هر سر واژه صورت های صرفی به کار رفته در متن با ذکر حالت ، شمار و جنس و شماره بندی که واژه در آن آمده ، داده شده است . همچنین معادل زند هر واژه (در صورت وجود) مقابل صورت صرفی آن آورده شده است . صفت های فاعلی و مفعولی نیز در زیر ریشه فعل آورده شده اند .

بخش آخر این پژوهش به نتیجه گیری در مورد یسن شانزدهم اختصاص یافته است .

کوتاه نوشت ها

اسم	ا.
حرف	ح.
حرف اضافه	ح.ا.
ستاک	س.
صفحه	ص.
صفت دارندگی	ص. د.
صفت-ضمیر	ص.ض.
صفت-ضمیر اشاره	ص.ض.ا.
صفت فاعلی	ص.ف.
صفت مفعولی	ص.م.
ضمیر	ض.
ضمیر اشاره	ض.ا.
فعل	ف.
قید	ق.
بار تولومه	ب

15.

1 ¹ ասոյ լայն (Վճի) ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ³ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ⁴ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ⁵ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ⁶ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ⁷ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ⁸ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ⁹ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ¹⁰ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի)

Վասն 1 ճի

2 ¹ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ² ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ³ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ⁴ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ⁵ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ⁶ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ⁷ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ⁸ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ⁹ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի) ¹⁰ ասոյ արտառնայն² (Վասն 1 ճի)

15.

1 1) cf. Vp. 6 and the annotation on Y. 14. — 2) J2.3.6. Sr. Mfr.; ասոյ արտառնայն² J7. Hr. L13. K11. — 3) Pt4. J3.7. Mfr.; ասոյ արտառնայն² K5; ասոյ արտառնայն² J2; ասոյ արտառնայն² Sr. J6. Hr. L13. — 4) J3. Pt4. Sr.; ասոյ արտառնայն² J2 (?). K5. P6. B3; ասոյ արտառնայն² J7; ասոյ արտառնայն² Hr. L13; ասոյ արտառնայն² J6. K11. — 5) Sr. Mfr. J6. Hr. L13; ասոյ արտառնայն² J2.7. K5. Pt4. P6. — 6) Pt4. Mfr.; ասոյ արտառնայն² J2.3.6. K5. Sr. Hr.; ասոյ արտառնայն² L13. — 7) ասոյ արտառնայն² J6. L13.

2 1) Sections 2 and 3 recur in Y. 63,1; 65,16, Section 0 in Y. 69,0. The first strophe is taken from Y. 51,22; the first two words only are changed into the ordinary Avestā. — 2) K5. Pt4. Sr. Mfr.; ասոյ արտառնայն² J2.3.6.7. K4. Mfr. Hr. — 3) J3. Sr. Mfr. K4; ասոյ արտառնայն² Mfr.; ասոյ արտառնայն² J2.6.7. K5.11. Pt4. Hr. — 4) ասոյ արտառնայն² Sr. — 5) ասոյ արտառնայն² Pt4. — 6) The first line from Y. 51,1; ասոյ արտառնայն² J2. K5.4; ասոյ արտառնայն² J3. Sr. — 7) J3; ասոյ արտառնայն² K5.4. Pt4. Mfr.2; ասոյ արտառնայն² J2; ասոյ արտառնայն² Sr.

3 1) from Y. 56,1; ասոյ արտառնայն² Mfr.; ասոյ արտառնայն² J2.3. — 2) Sr. Mfr.2. K4. J6. Hr. L13. C1; ասոյ արտառնայն² J3.7; ասոյ արտառնայն²

ասոյ արտառնայն² 3 ասոյ արտառնայն² 4 ասոյ արտառնայն² 5 ասոյ արտառնայն² 6 ասոյ արտառնայն² 7 ասոյ արտառնայն² 8 ասոյ արտառնայն² 9 ասոյ արտառնայն² 10 ասոյ արտառնայն²

4 ասոյ արտառնայն² 5 ասոյ արտառնայն² 6 ասոյ արտառնայն² 7 ասոյ արտառնայն² 8 ասոյ արտառնայն² 9 ասոյ արտառնայն² 10 ասոյ արտառնայն²

16.

1 ասոյ արտառնայն² 2 ասոյ արտառնայն² 3 ասոյ արտառնայն² 4 ասոյ արտառնայն² 5 ասոյ արտառնայն² 6 ասոյ արտառնայն² 7 ասոյ արտառնայն² 8 ասոյ արտառնայն² 9 ասոյ արտառնայն² 10 ասոյ արտառնայն²

Pt4; ասոյ արտառնայն² J2. K5. — 3) J2.3 (the second time).7. K5.4. Sr. Mfr.2 (the second time). L13. Hr.; ասոյ արտառնայն² Mfr2 (the first time); ասոյ արտառնայն² J3 (the first time). — 4) ասոյ արտառնայն² L13.20. — 5) J3.6.7. Sr. Mfr.2. Hr. L13. M2; ասոյ արտառնայն² J2. K5.4. Pt4. — 6) ասոյ արտառնայն² Lb2. M2. — 7) ասոյ արտառնայն² J2. K5.4. Mfr.2; ասոյ արտառնայն² Sr. J3.6.7. Hr. L13. — 8) J2. Mfr.; ասոյ արտառնայն² Mfr. — 9) Mfr.2. K4. L13; ասոյ արտառնայն² J3.7. Hr. C1; ասոյ արտառնայն² J2. K5. — 10) ասոյ արտառնայն² J2. K5; ասոյ արտառնայն² K4.

4 1) cf. Vp. 3,6 and Y. 3,25. — 2) J3.6.7. Sr. K4. B3 insert ասոյ here, in J2. K5. Pt4. P11. Mfr. Hr. L13 and P.V. it is wanting. — 3) K5; ասոյ արտառնայն² Pt4. L1; ասոյ արտառնայն² Sr. J3. Mfr.2. K4. L2; ասոյ արտառնայն² J2; ասոյ արտառնայն² J6.7. Hr. L13. C1. — 4) J2; ասոյ արտառնայն² K5.

16.

1 1) J2. K5.4. Sr. Mfr.2; ասոյ արտառնայն² Pt4; ասոյ արտառնայն² J3.7. Hr. L13; ասոյ արտառնայն² J6. — 2) J2. K5.4. Pt4. Sr. Mfr.2; ասոյ արտառնայն² J3.6.7. Hr. K11. — 3) ասոյ արտառնայն² K4. — 4) J2 (sec. m. above the line).3. Sr. Mfr.2. K4. B2; ասոյ արտառնայն² Bb1. L1.2.3;

հնազան հնադաշտ արհեստը 'ճշգրտակց
' : Իլլահաբանս հեծաբանս

2 հնունտ արհեստը հնադաշտ հեծաբանս
ճշգրտակց ճշգրտանտ ճշգրտ Իլլահաբանս
արհեստը 'ճշգրտակց արհեստը ճշգրտակց
' : Իլլահաբանս հեծաբանս 'հեծելակ հնադաշտ
սբանս հեծաբանս ճշգրտակց արհեստը
հեծաբանս 'գաղաթ 'արհեստը : Իլլահան
Իլլահաբանս հեծելակ արհեստը : Իլլահան
սբանս արհեստը 'արհեստը արհեստը : Իլլահան

3 'գաղաթ 'արհեստը 'արհեստը
արհեստը ճշգրտակց 'արհեստը արհեստը
' ճշգրտակց արհեստը ճշգրտակց արհեստը
Իլլահաբանս ճշգրտակց 'արհեստը Իլլահաբանս
հեծելակը Իլլահաբանս հեծաբանս հեծելակը

'հնադաշտ հեծաբանս Իլլահաբանս հեծելակ
հեծաբանս Իլլահաբանս հեծաբանս
' : Իլլահաբանս 'հեծաբանս Իլլահաբանս
հեծաբանս հեծելակ հեծաբանս 'հեծաբանս
հեծելակ 'գաղաթ արհեստը 'հեծաբանս Իլլահան
արհեստը 'արհեստը արհեստը Իլլահաբանս
հեծելակը Իլլահաբանս արհեստը
ճշգրտակց հեծաբանս հեծաբանս
հեծելակ 'հեծաբանս Իլլահաբանս հեծելակ
' : Իլլահաբանս 'հեծաբանս արհեստը
' : Իլլահաբանս հեծաբանս արհեստը արհեստը
հեծելակ հեծաբանս հեծաբանս

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

ճշգրտակց K36; ճշգրտակց J7; ճշգրտակց J6. Ht. L13; ար
ճշգրտակց P14; K5 has ճշգրտակց with 1 stroke out.
1) J2.3.7. St. Mfr.2. K4. Et; ճշգրտակց J6. Ht; ար
ճշգրտակց K5. P14. P6. — 2) J2.3. St. Mfr. Ht; հեծելակ
P14. Mfr; հեծելակ K4. — 3) Mfr.2. K4 repeat here
the words: 'C' հնունտ արհեստը հեծաբանս —
4) J2.3.6.7. Mfr. K4. Ht. L13; հեծելակ Mfr. Et. L1.2.3;
so also St. Mfr. n., see. n. corrected to հեծելակ ' հեծելակ
L10. Ht. — 5) J2.6. Mfr.2; հեծելակ P14. St. J3. — 6) J2.
K5.4. St. Mfr.3. Ht; հեծելակ J3. L2.3. Ht. Dz.
2) J2.3. K5. Mfr. Ht; հեծելակ L13; հեծելակ Mfr.
K4; հեծելակ Et. — 3) J2.3. K5. Mfr.2. St; հեծելակ
K4. P6. — 4) J2. K5.4. P14. St. Mfr.2; հեծելակ J3; հեծելակ
Ht. J7. Ht. L13. — 5) K4 adds 'C' here; so also L13,
but here struck out. Mfr. J6.7. Ht. L13.26. Ct have a
large stop after հեծելակ — 6) L2.3; հեծելակ St; հեծելակ
Հեծելակ Ct. Ht. Bz; հեծելակ J2.6.7. Mfr.2. K5.4. Ht.
L13; the words հեծելակ are wanting in J2, but are trans-

lated. L17 omits the list of the days of the month which
begins here; cf. St. 2.1. — 6) J2.7. P14. Mfr.2. K4.36. Et. Ht;
հեծելակ St; հեծելակ K5; հեծելակ J2.4. L13. Ht; cf. St. 2.2. —
7) J2.7. Mfr; հեծելակ J6. Ht. L13. Ct; հեծելակ K5.4. P14.
St. Mfr. — 8) J2.3. K5.4.36. St. Mfr.2. W3; հեծելակ P14.
J6.7. Ht. L13. K11. Et. Bz.
1) հեծելակ Mfr. — 2) K5.11. Mfr. Ht. L13; հեծելակ
J2. P14. K4.36. Mfr; հեծելակ St. J2.4.7. L13. Ct. Et. —
3) deest Mfr. — 4) J2.3.6.7. St. Ht. K11; հեծելակ L13.
P6; հեծելակ K5.4. P14. Mfr.2; J2 adds after this word
հեծելակ, which also is translated in particular in the P.V.
of J2. — 5) հեծելակ J2. K5. Mfr. — 6) St. J7. L1.2.3.
Bz; հեծելակ J6. Ht; հեծելակ L13; հեծելակ K5.4.
P14. Mfr.2; հեծելակ J2.3. — 7) J2 has the corresponding
Palihel expression instead of the Avestā word.
1) St. J2.7. Ht. K11.4. Mfr. L13.1; հեծելակ J6; հեծելակ
Ht. J2. K5. P14. Mfr. — 2) J2.6.7. St. Ht. Mfr; հեծելակ
K5.4. P14. Mfr; հեծելակ J2.

- հոռակ լիպանիսուս հինասոս սահալ լիպ
 : լիպանիսուս հեղանկուս հոռուս
 6 անիսուս հեղանի հինաս հեղանկուս
 սուս հեղանկուսահիս հեղանիս հեղանկ
 լիպանիսուս հեղանիս հեղանիս լիպանիս
 սահիս հեղանիս : լիպանիսուս հեղանիս
 Նալիս լիպանիսուս հեղանիս հեղանիս
 Ս լիպանիսուս հեղանիս սահիս

7 անիսուս ՝ճիկ լիպանիսուս ՝ճիկսուս
 հեղանիս ՝ճիկսուս հեղանիս ՝ճիկսուս լիպ
 սուս ՝ճիկսուսահիս հեղանիս սահիս ՝ճիկ
 լիպանիսուս հեղանիսուս հեղանիս հեղանիս
 : ՝ճիկսուսահիս հեղանիս

6 1) J2.3.7. Hs; փոփոխ K5.6. P14. Mfr. — 2) համաձայն
 K4. — 3) Ct inserts here հեղանիս
 7 1) J2.3.7. K3.4. Ss. Mfr.2; Կարգապահ P14. J5. —
 2) J2.3.6.7. K5.11. Ss. Hs. Mfr. Bss; Գիծ P14. Mfr. K4.36.
 — 3) K5.4.36. Mfr.2. Bss; Կարգապահ J2; հեղանիսահիս
 Bss; հեղանիս սահիս Bss; հեղանիսահիս սահիս J3; սահիս
 հեղանիս J6. Hs. — 4) J2.3.7. K5.4. Mfr.2. L13; Գիծ
 J6. Hs. — 5) հեղանիս Bss; հեղանիս K4; հեղանիս Kss;
 հեղանիս Mfr. K36; հեղանիս K3. P14. Mfr; հեղանիս
 J2; հեղանիս J2. Lss; հեղանիս K11 (but sss stands alone
 the line sec. m.); հեղանիս Bss; հեղանիս L13. Ct. Hs;
 հեղանիս J3; հեղանիս Qa. — 6) Ss. J2.7. Mfr.2. K4;
 սահիս J2. K5. P14. — 7) J2. Mfr. K36. Bss; հեղանիս K5.4. Ss.
 J2. Mfr. — 8) The last three words are wanting in J2. P11.
 8 1) Scythia a rucra with some variations Y. 48A;
 հեղանիս J2.3. K5.4. Ss. Mfr; հեղանիս Mfr. — 2) P14.
 Ss. Mfr.2. J7. Hs. L13. K4. P11; հեղանիս K5; հեղանիս J2;
 հեղանիս K36; հեղանիս J6. K11. — 3) J2. K5. Ss. Mfr; Կարգա
 P14. P6. Bss; հեղանիս J7. — 4) J2.3. K5. Ss; հեղանիս Mfr. K4.11.
 J2.7. Hs; հեղանիս K4; հեղանիս L13. — 5) K5. Ss.
 Mfr.2. Hs; հեղանիս J3; սահիս J6. — 6) P14. Ss. J3. Mfr.2.

- ճիկսուս լիպանիսուս ՝ճիկսուս լիպանիսուս
 սահիս լիպանիսուս ՝ճիկսուս հեղանիսուս
 8 ՝ճիկսուս հեղանիսուս հեղանիսուս լիպանիսուս
 ՝ճիկսուս հեղանիսուս հեղանիսուս լիպանիսուս
 ՝ճիկսուս հեղանիսուս հեղանիսուս լիպանիսուս
 ՝ճիկսուս հեղանիսուս հեղանիսուս լիպանիսուս
 ՝ճիկսուս հեղանիսուս հեղանիսուս լիպանիսուս
 ՝ճիկսուս հեղանիսուս հեղանիսուս լիպանիսուս
 ՝ճիկսուս հեղանիսուս հեղանիսուս լիպանիսուս

9 անիսուս ՝ճիկսուս հեղանիսուս լիպանիսուս
 հեղանիսուս լիպանիսուս հեղանիսուս հեղանիսուս
 ՝ճիկսուս հեղանիսուս լիպանիսուս ՝ճիկսուս հեղանիսուս
 սահիս հեղանիսուս հեղանիսուս հեղանիսուս
 լիպանիսուս հեղանիսուս հեղանիսուս հեղանիսուս
 ՝ճիկսուս հեղանիսուս հեղանիսուս լիպանիսուս
 : ՝ճիկսուս

K36; հեղանիսահիս J2. K5; հեղանիս Hs; հեղանիս
 K4; հեղանիս J5. Hs. K11. — 7) J7; հեղանիս Hs. K11.
 Lss; հեղանիս P14. Ss. K36; հեղանիս K4. J2.5. Mfr. L13.
 Bss; հեղանիս Mfr. — 8) J2.7. P14. Ss. Mfr.2. K4; հեղանիս
 --- 9) J3 (the text is defaced); հեղանիս Lss; հեղանիս J5. Hs. K11.
 — 9) J7. K11; հեղանիս Mfr; J2.3. P14. Ss. Mfr. K5.4.36.
 Hs. L13 as alone. — 10) K5.4.11.36. J2.6.7. P14. Mfr (here
 the concluding * above the line)2. Hs. L13.1.2; հեղանիս
 J2; հեղանիս Ss. L2. — 11) K5.4. P14; հեղանիս J2. Ss;
 հեղանիս սահիս Mfr; հեղանիս հեղանիս L13; հեղանիս
 J2. — 12) K5; հեղանիս J2.3.6.7. Ss. Mfr.2. K4. Hs. L13.
 — 13) հեղանիս J2.7. K5. P14. L13; հեղանիս K4;
 հեղանիս Bss; հեղանիս հեղանիս Mfr. J6; հեղանիս հեղանիս
 հեղանիս J2. Mfr; հեղանիս հեղանիս K5. P14; հեղանիս
 հեղանիս Ss. Mfr. K4.36. L13; հեղանիս J6.7. Hs;
 հեղանիս --- J2. — 14) J2.3. K5.4; հեղանիս Bss; հեղանիս
 հեղանիս P14. — 15) հեղանիս Կարգ P14; հեղանիս
 16) հեղանիս J2. K2.4; հեղանիս Mfr.2. J7. Hs. L13.
 9 1) J2.6. K5.11. P14. Ss. Mfr. Hs. L13; հեղանիս J3.7.
 K4. — 2) K5.11. Ss. J3.7. Hs. L13; հեղանիս J2. P14. Mfr.2.
 K4. — 3) հեղանիս J3. — 4) J2.6.7. K5.4. Ss. Mfr. Hs.

10 ԲՆԻՄ ԴՆԻՆԵՆԻՑ ԲՆԻՄՆ ԻՅՆԱՆԲԱՐՍ
 ԲՆԻՄՆ ԻՅՆԱՆԲԱՐՍ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ՎԵՐԱՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ՎԵՐԱՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ

ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ

17.

1 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ

2 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ

ԲՆԻՄ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ

ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ

ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ

ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ ԲՆԻՄՆ

L13. Ct; ԲՆԻՄՆ Mf. K36; ԲՆԻՄՆ P14; ԲՆԻՄՆ
 ԲՆԻՄՆ J3. K11 (here ԲՆԻՄՆ is. n.). ԲՆԻՄՆ; ԲՆԻՄՆ
 J7. L13. Lbs. Ct. P6 insert after this word ԲՆԻՄՆ —
 5) J3.7. St. Ht; K11.4. Mf; ԲՆԻՄՆ K5. P14. J3. Mf. L13. —
 6) K5.4. J3; ԲՆԻՄՆ J2; ԲՆԻՄՆ Mf; ԲՆԻՄՆ Mf;
 ԲՆԻՄՆ P14. St. J6.7. Ht. — 7) J3.3; ԲՆԻՄՆ St.

10 1) J3.3. K5. St. Mf.2; ԲՆԻՄՆ K4. — 2) ԲՆԻՄՆ
 Mf; ԲՆԻՄՆ J3. — 3) ԲՆԻՄՆ Mf. K4.11. J6. Ht.
 ԲՆԻՄՆ; ԲՆԻՄՆ P14. St. Mf. J7. Lbs. L13.1. O2; ԲՆԻՄՆ
 J2; ԲՆԻՄՆ K5; ԲՆԻՄՆ J3. Ct. — 4) J3.3. K5.4.
 St. Mf. L13.2; ԲՆԻՄՆ Mf; P14 has ԲՆԻՄՆ corrected
 pr. n. 10 ԲՆԻՄՆ; ԲՆԻՄՆ J7. — 5) ԲՆԻՄՆ P14. St. Mf.
 K4.11.36. J6.7. Ht. Ct. ԲՆԻՄՆ. Bbr. Bb. Oa; ԲՆԻՄՆ
 L30.3; ԲՆԻՄՆ J3.3. K5. L13. Mf; ԲՆԻՄՆ J6.7. Ht. K11;
 ԲՆԻՄՆ Bb. Oa. — 6) P14. Mf.2. K56. J6.7. Ht; ԲՆԻՄՆ
 J3.3. K5.4. St. L13.1. — 7) ԲՆԻՄՆ Bz. — 8) J6.7.11. L13.
 P6. Oa. Bb; ԲՆԻՄՆ Bz; ԲՆԻՄՆ J6. Ht. K5. P14. Mf.2. L13.
 — 9) J3. K5.11.36. St. Mf.2. Lbs; ԲՆԻՄՆ J3. Ht. Bb;

ԲՆԻՄՆ P14; ԲՆԻՄՆ L13; ԲՆԻՄՆ K4. — 10) J3.3.
 St. Mf.2; ԲՆԻՄՆ L13; ԲՆԻՄՆ J7. — 11) P14. St. Mf.2.
 K4.36; in J3 ԲՆԻՄՆ is still legible; ԲՆԻՄՆ K5; ԲՆԻՄՆ Ht.
 K11. ԲՆԻՄՆ L1; ԲՆԻՄՆ J3.6.7. Lbs. W3. L13.3. Mz. Bbr.

17.

1) P14. St. P11. J6.7. Ht. L13. Ct. K4. Mf.2 and
 the remaining Mf. of the Vā. begin a new chapter here,
 while J3 has no break. The greatest part of Chapter 17 is
 borrowed from Chapter 6; 17,11 only is independent. Sec-
 tions 1-17 occur in V. 59,1-9. — Sections 1-10 agree with
 Y. 6,1-10; only the first word ԲՆԻՄՆ is here missing.
 P14. Mf. K4 also write out the passage in full; the rest
 abbreviate more or less. The variants in Mf. K4 have been
 already appended to Chapter 6.
 2) ԲՆԻՄՆ Mf; ԲՆԻՄՆ L13.
 3) ԲՆԻՄՆ P14. — 4) P14.
 5) P14. — 6) ԲՆԻՄՆ P14.

1 . ahurəm mazdāṃ aṣṣauuanəm aṣṣahe ratūm yazamaide • huḍāṅhəm
mazištəm yazatəm yim səuuištəm frādaṭ-gaēṭəm dātārəm vohunāṃ
dāmanāṃ • ābiiō rātābiiō zaoṭrābiiō aršuxḍaēbiiasca vāγžibiiō vīspəmca
aṣṣauuanəm mainiiaom yazatəm yazamaide •

2. zaraṭuštrəm aṣṣauuanəm aṣṣahe ratīm yazamaide • ābiiō rātābiiō zaoṭrābiiō
aršuxḍaēbiiasca vāγžibiiō vīspəmca aṣṣauuanəm gaēṭīm yazatəm yazamaide
• zaraṭuštrahe aṣṣaonō frauuṣīm yazamaide • zaraṭuštrahe srauuā yazamaide
• zaraṭuštrahe daēnāṃ yazamaide • zaraṭuštrahe varənəmca ṭkaēṣəmca
yazamaide •

3 . aṅhuiiaoš aṣṣacinaṅhō pauruuā dātā dāmaṅ aṣṣaonīš • daṭušō ahurahe
mazdā raēuuatō x^varənaṅuhatō yazamaide • vohu manō yazamaide • aṣṣəm
vahištəm yazamaide • xṣaṭrəm vairīm yazamaide • spəntāṃ vaṅuhīm
ārmaitīm yazamaide • hauruuatātəm yazamaide • amərətātātəm yazamaide •

4. daḍuuāṅhəm ahurəm mazdāṃ yazamaide • ātrəm ahurahe mazdā puṭrəm

yazamaide • āpō vaṇuhīš mazdaδātā ašaonīš yazamaide • huuarəxšaētəm
auruuat-aspəm yazamaide • maṇhəm gaociṽrəm yazamaide • tištrīm stārəm
raēuuantəm x^varənaṇuhaṇtəm yazamaide • gēuš huḍāṇhō uruūānəm
yazamaide •

5 . daḍuuāṇhəm ahurəm mazdām yazamaide • miṽrəm vouru-gaoiiaoitīm
yazamaide • sraoṣəm ašīm yazamaide • rašnūm razištəm yazamaide •
ašāunām vaṇuhīš sūrā spəntā frauuašaiiō yazamaide • vərəṽraynəm
ahuraδātəm yazamaide • rāma x^vāstrəm yazamaide • vātəm spəntəm
huḍāṇhəm yazamaide •

6 . daḍuuāṇhəm ahurəm mazdām yazamaide • daēnām vaṇuhīm
mazdaiiasnīm yazamaide • ašīm vaṇuhīm yazamaide • arštātəm
yazamaide • asmanəm yazamaide • zām huḍāṇhəm yazamaide •
maṇṽrəm spəntəm yazamaide • x^vaδātā- raocā x^vaδātā yazamaide •

7 . x^vanuuitīš ašahe vərəzō yazamaide • yāhu iristanām uruūaṇō šāiiēnti yā

aṣāunam frauuaṣaiiō vahištəm ahūm aṣaonam yazamaide raocanhəm vīspō-
xvāṭrəm •

8 . xṣuuīḍa āzūiti yazamaide tacaṭ-āpa uxṣiiṭ-uruuara āzōiṣ
daēuuō.dātahe hamōistri auuaiṅhā mūš auuaiṅhā pairikaiiāi paitištātaiiāēca
paitiscaptaiiāēca paititarətaiiāēca paitiaogəṭ-ṭbaēṣahiiāica aṣəmaoṃaheca
anaṣaonō sāstraheca pouru-mahrkahe •

9 . yazamaide vīspā āpō yazamaide vīspā uruuarā yazamaide vīspā
vaṅhauuō yazamaide vīspā vaṅuhiṣ yazamaide vīspā mainiiuuaca
yazata gaēṭiiāica yōi vaṅhuḍāṅhō aṣauuanō •

10 . yazamaide ṭuuām maēṭanəm yaṃ ārmaitīm spəṅtəm • yazamaide
ṭuuam maēṭanahe paiti aṣaum ahura mazda druuaṣṣaoš druuō-vīrahe
drauu-aṣaciṭrahe yahmi zī kāciṭ tanunam drājištəm hāme maēṭaine
miṭnāṭṭ aṭ hama aṭ zaiiene •

۱. اهوره مزدای^۱ پاک ، رد پاکی ، ایزد نیکوکار، بزرگترین ، نیرومند ترین ، جهان افزا، دادار آفریدگان نیک را میستاییم .
با این زوهرهای^۲ پیشکش شده و سخنان درست گفته شده ، همه ایزد [ان] مینوی پاک را می ستاییم .

۲. زردشت^۱ پاک ، رد^۲ پاکی را می ستاییم . با این زوهرهای پیشکش شده و سخنان درست گفته شده ، همه ایزد[ان] دنیوی (جهانی،مادی) پاک را می ستاییم .
فروشی^۳ زردشت پاک را می ستاییم . سخنان زردشت را می ستاییم . دین زردشت را می ستاییم . ایمان و کیش زردشت را می ستاییم .

۳. نخستین آفریدگان پاک آرزومند راستی را با نیروی زندگی ؛ دادار اهوره مزدای فرهمند رایمند را می ستاییم . اندیشه نیک (= بهمن^۱) را می ستاییم . بهترین راستی (= اردیبهشت^۲) را می ستاییم . شهریاری مطلوب (=شهریور^۳) را می ستاییم . کامل اندیشی (=سپندارمد^۴) نیک را می ستاییم . تندرستی، کمال (=خرداد^۵) را می ستاییم . بی مرگی (=امرداد^۶) را می ستاییم .

۴. دادار اهوره مزدا را می ستاییم. آذر^۱ پسر اهوره مزدا را می ستاییم. آبهای نیک مزدا داده پاک را می ستاییم. خورشید^۲ ارون داسب را می ستاییم. ماه^۳ در بردارنده تخمه چهارپایان را می ستاییم. ستاره تیشتر^۴ با شکوه فرهمند را می ستاییم. روان گاو (=گوشورون^۵) نیکوکار را می ستاییم.

۵. دادار اهوره مزدا را می ستاییم. مهر^۱ فراخ چراگاه را می ستاییم. سروش^۲، دوست اشی^۳ را می ستاییم. رشن^۴ راست ترین را می ستاییم. فروشی نیک نیرومند مقدس پرهیزگاران را می ستاییم. ایزد بهرام^۵ اهوره آفریده را می ستاییم. رام^۶ چراگاه خوب بخشنده را می ستاییم. باد^۷ مقدس نیکوکار را می ستاییم.

۶. دادار اهوره مزدا را می ستاییم. دین نیک مزدیسنی^۱ را می ستاییم. اشی نیک را می ستاییم. اشتاد^۲ را می ستاییم. آسمان^۳ را می ستاییم. زمین^۴ نیکوکار را می ستاییم. ماراسپند^۵ (=کلام مقدس) را می ستاییم. روشنی بی پایان^۶ خود آفریده (=جاویدان) را می ستاییم.

۷. مکان^۱ (=جایگاه) درخشان راستی را می ستاییم که در آن
روان مردگان، یعنی فروشی های پرهیزگاران زندگی می کنند.
بهترین هستی روشن همه آسایش پرهیزگاران را می ستاییم.

۸. شیر و چربی^۱، آب روان، گیاه بالنده را می ستاییم ،
برای بازداری آز^۲ دیو آفریده ، برای بازداری آن
موش پری^۳ ، برای نابودی و پیروز شدن بر دشمنی
آشموغ ناپاک ستمکار پرمرگ.

۹. همه آب ها را می ستاییم ؛ همه گیاهان را می ستاییم ؛
همه نیک مردان را می ستاییم ؛ همه نیک زنان را می ستاییم ؛
همه ایزدان مینوی و دنیوی را ، آنان که بخشندگان پرهیزگار هستند .

۱۰. تو را ، سپندارمد را ، چون میهن^۱ (=زمین) می ستاییم ؛
تو را ای اهوره مزدای پاک ، از برای میهن می ستاییم
که دارای رمه تندرست، مردان تندرست، دارای سرشت
پرهیزکار درست است تا که تن دیرتر (طولانی تر) در این
مکان بماند. یکسان چه در تابستان چه در زمستان